

02 | 2016

ROČNÍK 10

PSÍ

S P O R T Y

Cena **49 Kč** / 2,44 €
pro předplatitele 41,30 Kč / 2 €

VŠE
O OČKOVÁNÍ

BULL SPORTY

JOSEF REISINGER
NÁŠ MUŽ V ARMÁDĚ

PES V AUTĚ

Lassy Inouk

chodský pes, který hledá lanýže

Štěňata chodského psa se nerodí jen v České republice či na severu Evropy. Několik vrhů chodských psů se narodilo i ve Francii. A jeden z těchto choďáčků, dnes už dospělý Lassy Inouk, závodí v hledání lanýžů. Inoukovým trenérem je Guy Meunier – rozhodčí, organizátor a také mnohonásobný účastník francouzského finále, kde získal třikrát titul vicemistra se svými čtyřmi bretaňskými křepeláky. Majitelka Inouka Benedicte Tardit požádala Guye, aby s ní jel a pomohl jí vybrat štěně, které bude mít potenciál pro hledání lanýžů. Měli to blízko, jen 800 km. Benedicte i Guy měli jasný cíl. Vycvičit prvního chodského psa v hledání lanýžů. Guy dal ruku, ve které měl malou houbu, do ohrádky se štěňaty. Volba padla na Inouka, vůně houby jej zajímala nejvíce.

V současné době je chodský pes, francouzsky Berger de Bohême, Lassy Inouk Vita canina jako první jedinec tohoto plemene registrovaný v soutěži psího sportu nazývaného cavage (z latinského cavus, tedy „dělání dírek“). V 19 měsících už získal čtyři výborné ve třídě A (práce na vodítku) a připravuje se ke vstupu do třídy B (práce bez vodítka).

Pro hledání lanýžů se používají tři druhy zvířat. První je prase. Prase má lanýže rádo, jsou pro něj pamlskem a hledá si je vlastně

Lanýže

Existuje třicet dva druhů lanýžů. Nejlahodnější je *Tuber melanosporum*, lanýž z Perigordu, který roste v šedesáti francouzských krajích, a také v Itálii a ve Španělsku. Další francouzské lanýže jsou „brumal, mesenterique et rufum“. V Itálii roste ještě „magnatum“, v Číně „indicum“ a „terfez“ v severní Africe. Skoro v celé Evropě (a možná i v České republice) roste „incinatum“, známý pod jménem burgundský lanýž. Jsou to houby rostoucí 3 až 15 cm pod zemí, u kořenů dubů, jedlí, bříz, habrů a také u lísek obecných.

Chodský pes Lassy Inouk Vita canina - první jedinec tohoto plemene věnující se cavage

pro sebe. Druhým druhem je moucha. Aby vám mouchy ukázaly, kde rostou lanýže, musí být slunečné počasí. Třetím druhem je pes, který se používá pro hledání lanýžů nejvíce. Pes jakéhokoliv plemene, pokud se správně vycvičí.

První závody v cavage se konaly v roce 1970. Od roku 1984 se tato původně jen výdělečná činnost stala lidskou a psí zálibou a oficiální sportovní disciplínou, která má

lanýžů má časový limit 8 minut. Francouzský rekord je ale neuvěřitelných 38 sekund. Pes musí hrabat přesně v místě, kde je lanýž, ani o kousek vedle. Také nesmí znovu hrabat tam, kde už hrabal. Jinak obdrží trestné body. Pes je vyloučen, když přeběhne na jiný pozemek, který je o pět metrů vedle. A také, když lanýž sní.

Pes obdrží známku výborná, pokud najde všech šest lanýžů za méně než 4 minuty a přitom nedostane žádný trestný bod. Pes, který by se chtěl kvalifikovat do finále francouzské národní soutěže, musí obdržet během

svá pravidla, přebory a národní šampionát. Ročně je ve Francii organizováno 15 až 20 závodů, kterých se zúčastnilo již více než 100 plemen. Na jednu soutěž se sjíždí 20 až 30 různých plemen a průměrně 30 až 80 psů. Pravidla tohoto sportu jsou následující: Každý pes má vyhrazenou plochu 25 m² (5 x 5 metrů) s šesti zahrabanými lanýži v hloubce 3 až 10 centimetrů. Lanýže váží 10 až 20 gramů. Plochy jsou očíslovány a psodívá o ně losují. Každý pozemek má lanýže zahrabané na jiném místě. Pozemky jsou ohraničeny jen stuhou. Závody hlídají dva rozhodčí. Každý pes hledá lanýže dvakrát, proto jsou vždy dvě výsledná pořadí závodů. Podobně jako v jiných soutěžích, i zde mohou psi obdržet kartičku CACT a následovně titul pracovní šampion. Psi jsou rozděleni do dvou tříd. Ve třídě A pracují na vodítku, ve třídě B bez něj. Soutěžící psi nemusejí být zapísáni ve francouzské plemenné knize.

Když pes vkročí na stuhou ohraničené území, spustí se časomíra. Na vyhledání šesti

sezony ve třídě B ve dvou různých krajích čtyři výborné s časem vyhledání lanýžů pod 1 minutu a 30 sekund. Na stupních vítězů jsou ti, kterým se čtyřikrát povede najít lanýže v čase kolem jedné minuty.

Velmi podstatná připomínka na závěr. V Čechách i ve Francii jsou lanýže rostoucí ve volné přírodě chráněny. Jsou proto vyhledávány buď na soukromých pozemcích, anebo může pes vyhledávat jejich napodobeniny. Jsou ze sádry obarvené načerno. Mají otvory, do kterých se dává vata namočená do oleje s vůní lanýže. Takto lze praktikovat hledání lanýžů po celém světě. Nedávno měli Benedicte a Inouk příležitost zkusit si hledání pravých lanýžů na soukromém pozemku. Inouk byl ze všech účastníků nejrychlejší, našel 100 gramů houby, kterou si mohla Benedicte nechat. Takové lahodné zpestření jídelníčku.

Připravila Sylva Jančová
– člen výboru Klubu přátel chodského psa